

מדינת ישראל

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, י' באדר א' התשפ"ד
19 בפברואר 2024
054/2024

20/02/2024: עודכן לוח 16.
25/02/2024: נוספו לוחות 19-23.

החשבונות הלאומיים לשנת 2023 Israel's National Accounts 2023

נספח 1: אמידת התוצר המקומי הגולמי של הרבעון הרביעי 2023 בתקופת מלחמת חרבות ברזל

שנת 2023 לעומת שנת 2022 שינוי כמותי באחוזים במחירי שוק:

- עליה של 2.0% בסך התוצר המקומי הגולמי וירידה של 0.1% בתוצר לנפש
- עליה של 1.2% בסך התוצר המקומי של המגזר העסקי
- ירידה של 0.7% בהוצאה לצריכה פרטית וירידה של 2.8% בהוצאה לצריכה פרטית לנפש
- ירידה של 1.9% בהשקעות בנכסים קבועים
- עליה של 8.3% בהוצאה לצריכה ציבורית
- ירידה של 1.1% ביצוא הסחורות והשירותים
- ירידה של 6.9% ביבוא הסחורות והשירותים

הערה: לוח 9 – תוצר מקומי נקי במחירי שוק לשעת עבודה יתווסף בהמשך.

הרבעון הרביעי של שנת 2023 לעומת הרבעון השלישי של שנת 2023 (שינוי מנוכה עונתיות בחישוב שנתי במחירי שוק 1):

- ירידה של 19.4% בתמ"ג.
- ירידה של 32.3% בתמ"ג העיסקי.
- ירידה של 26.9% בהוצאה לצריכה פרטית.
- ירידה של 67.8% בהשקעות בנכסים קבועים.
- עליה של 88.1% בהוצאה לצריכה ציבורית.
- ירידה של 18.3% ביצוא הסחורות ושירותים.
- ירידה של 42.4% ביבוא הסחורות והשירותים.

התכווצות המשק ברבעון הרביעי של שנת 2023 הושפעה באופן ישיר מפרוץ מלחמת חרבות הברזל ב 7 באוקטובר.

הרכב התוצר המקומי הגולמי השתנה בעקבות גיוס המילואים הנרחב, תשלומים עבור דיור חלופי למפונים בהתאם לתוכנית הממשלתית, העדר כוח עבודה בענף הבינוי ועוד.

למצגת חשבונות לאומיים 2023

אומדן זה מבוסס על מקורות נתונים שחלקם אינם סופיים ושלמים, האומדן עשוי להתעדכן עם קבלת הנתונים הסופיים.

האומדן הבא שיתבסס על נתונים שלמים יותר יתפרסם ב 10.3.2024.

מידע כללי על מדיניות העדכונים

החשבונות הלאומיים לשנת 2023

המקורות העומדים לרשות המשק (התוצר המקומי הגולמי והיבוא)

התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים עלה בשנת 2023 ב-2.0%, בהמשך לעליה של 6.5% בשנת 2022 האוכלוסייה בישראל גדלה בשנת 2023 ב-2.2%, כך שהתוצר המקומי הגולמי לנפש ירד ב-0.1% לאחר עליה של 4.4% בשנת 2022. התוצר לנפש בשנת 2023 הסתכם ב-191.5 אלפי ש"ח, במחירים שוטפים. לשם השוואה, לפי תחזיות ה-OECD עלה התמ"ג לנפש בארצות הארגון ב-1.2% בממוצע בשנה זו.

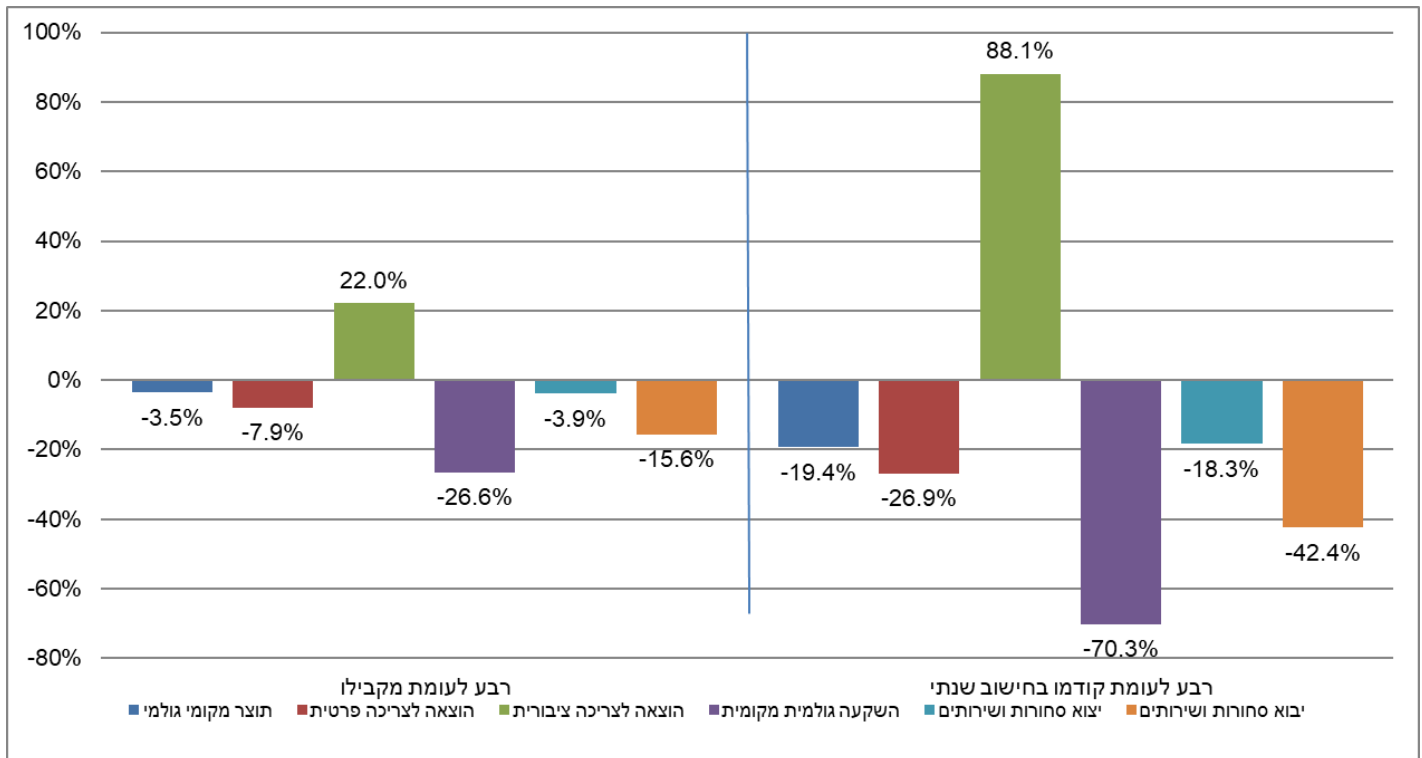
¹ שינויים בחישוב שנתי: $1 - \left(\frac{X_t}{X_{t-1}} \right)^4$, כאשר X היא סדרה רבעונית מנוכת עונתיות במחירי 2015, t הוא הרבעון הנאמד. החישוב נועד להציג את השינוי בין תקופות בקנה מידה אחיד, ברמה שנתי, לצורך ביצוע השוואות.

נתונים מנוכי עונתיות על התפתחות התוצר לפי רבעונים מראים שברבעון הרביעי של שנת 2023 ירד התוצר המקומי הגולמי ב-19.4% בחישוב שנתי.

פירוט נוסף של הנתונים הרבעוניים של התמ"ג ורכיביו בלוחות 1-5.

תוצר מקומי גולמי ומרכיביו

נתונים מנוכי עונתיות, אחוז השינוי רבע 4/2023

תוצר מקומי גולמי לנפש - נתונים מנוכי עונתיות.

להלן פירוט נוסף של האומדנים לשנת 2023 לעומת שנת 2022:

תוצר ענפי המשק

תוצר ענף השירותים הציבוריים והקהילתיים, הנאמד על פי תשלומי השכר בממשלה, ברשויות המקומיות ובמוסדות ללא כוונת רווח (שרוב מימונם ע"י הממשלה) – עלה בשנת 2023 ב-5.9% לאחר עליה של 3.0% אשתקד.

התוצר העסקי במחירי בסיס (שווה לתוצר המקומי, במחירי שוק, פחות מיסים ששולמו על מוצרים בתוספת תמיכות על המוצרים שהתקבלו ע"י היצרנים) עלה בשנת 2023 ב-1.9%.

השינויים באחוזים בתוצר העסקי ורכיביו במחירי בסיס בשנת 2023 לעומת שנת 2022:

סה"כ המגזר העסקי ומזה ענפים נבחרים:

שנה	סה"כ מגזר עסקי	תעשייה, כריה וחציבה	בינוי	מסחר, שירותי אוכל והארוחה	מידע ותקשורת	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	שירותים פיננסים, שירותים עסקיים אחרים
2020	-1.2	9.0	-5.8	-8.2	9.2	-20.0	-2.3
2021	11.1	3.5	9.7	14.5	13.4	20.2	11.7
2022	7.3	5.3	9.3	8.9	8.3	12.9	6.1
2023	1.9	0.5	-5.3	2.9	10.2	-2.3	0.7

יבוא הסחורות והשירותים

יבוא הסחורות והשירותים ירד בשנת 2023 ב-6.9%, לאחר עליה של 12.0% בשנת 2022.

יבוא השירותים ירד ב-1.4%. הירידה ביבוא השירותים משקפת ירידה של 3.8% ביבוא השירותים למעט תיירות, כאשר יבוא שירותי התיירות עלה ב-10.7% (למרות הירידה החדה ברבעון הרביעי של שנת 2023).

יבוא הסחורות האזרחיות ירד ב-9.8% והיבוא הביטחוני עלה ב-6.7%.

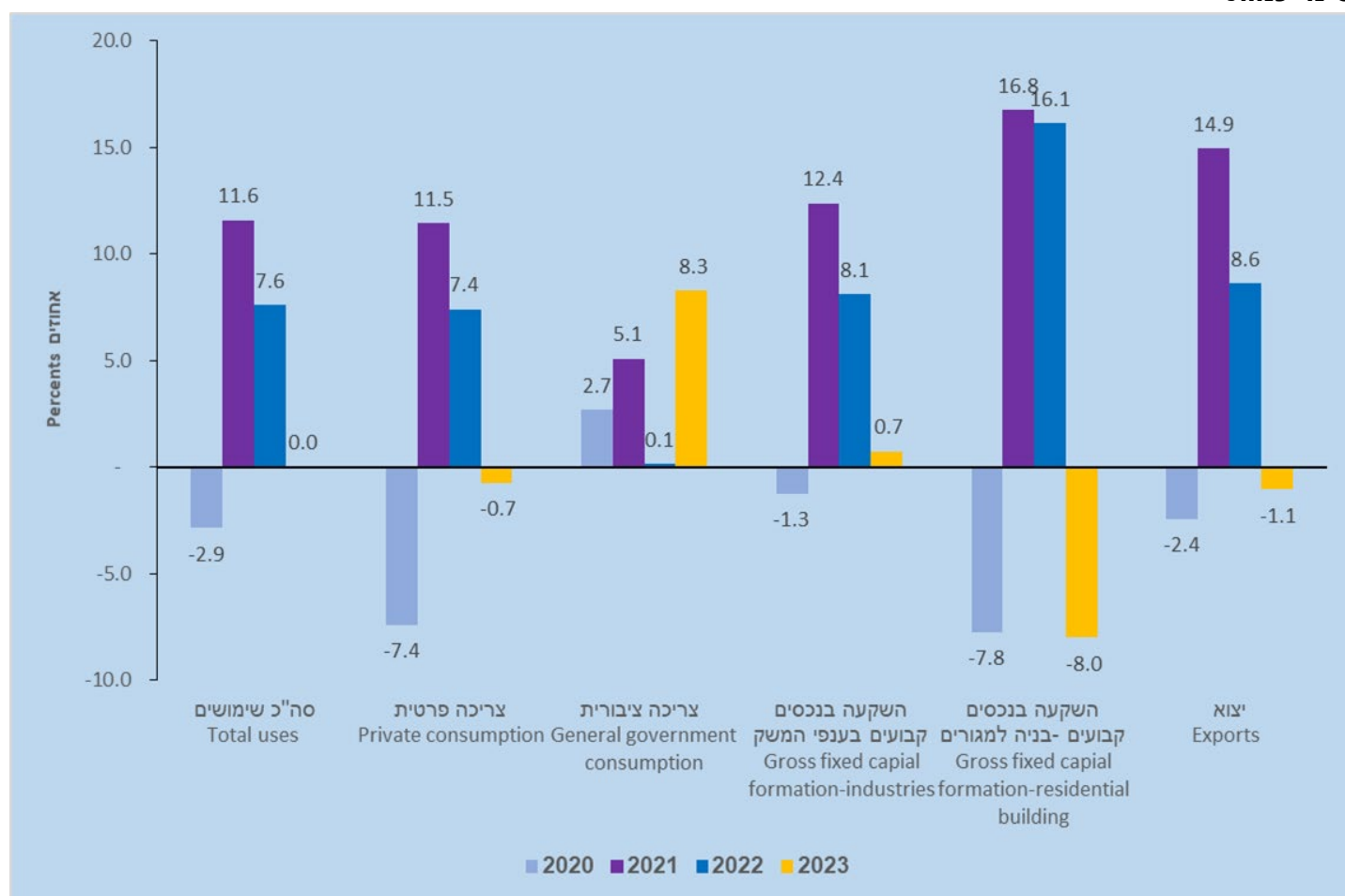
יבוא הסחורות והשירותים למעט יבוא ביטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים ירד בשנת 2023 ב-7.2%.

סך המקורות שעמדו לרשות המשק מתוצר מקומי ומיבוא שמר על יציבות בהמשך לעליה של 7.6% בשנת 2022

השימושים במקורות (ההוצאות לצריכה, להשקעה וליצוא)

שימושים במקורות

שינוי כמותי

ההוצאה לצריכה פרטית

ההוצאה לצריכה פרטית ירדה ב-0.7% בשנת 2023 לאחר עליה של 7.4% בשנת 2022.

הצריכה הפרטית לנפש ירדה ב- 2.8% בשנת 2023.

הירידה בהוצאה לצריכה הפרטית לנפש בשנת 2023 משקפת ירידה של 1.6% בצריכה פרטית שוטפת לנפש (ההוצאות למזון, משקאות וטבק, לשירותים אישיים, לדיור, לדלק וחשמל לאחזקת בית, ולמוצרי תעשייה לצריכה שוטפת):

ההוצאה לצריכת השירותים השונים לנפש ירדה ב- 2.6% וההוצאה לצריכת מזון, משקאות וטבק לנפש ירדה ב- 1.3% בשנת 2023.

ההוצאה למוצרים בני-קיימה למחצה לנפש (ההוצאה על הלבשה והנעלה, טקסטיל לבית, כלי עבודה ובית קטנים חשמליים, מוצרי בידור ופנאי וחפצים אישיים) ירדה ב 14.2% כאשר ההוצאה על הלבשה והנעלה ירדה ב-14.8%.

ההוצאה למוצרים בני-קיימה לנפש ירדה ב-8.9% כאשר ההוצאות לרכישת כלי רכב לשימוש פרטי ירדו ב- 3.7%

ההוצאה לצריכה ציבורית

ההוצאה לצריכה ציבורית עלתה בשנת 2023 ב-8.3%, לאחר עליה של 0.1% בשנת 2022.

ההוצאה לצריכה אזרחית עלתה ב-3.8%. הקניות נטו עלו ב-5.1%, עליה זו משקפת את ההוצאות החריגות של הממשלה בעקבות מלחמת "חרבות הברזל", בין היתר, הוצאות עבור שהיית מפונים בבתי מלון. התמורה לשכירים (שמשקפת את שעות העבודה בפועל) הכלולה בהוצאה לצריכה האזרחית עלתה ב-2.4%.

ההוצאה לצריכה ביטחונית עלתה ב-26.6%. עליה חריגה זו נובעת מההוצאות הביטחוניות הרבות שהיו לממשלה בעקבות מלחמת "חרבות הברזל", בין היתר הוצאות עבור תגמולי מילואים.

השקעות בנכסים קבועים

ההשקעה בנכסים קבועים (ההשקעה בבתי מגורים והשקעות ענפי המשק בבנייה, בציד וכלי תחבורה) ירדה בשנת 2023 ב-1.9%, לאחר לעליה של 10.4% בשנת 2022.

ההשקעות בבניה למגורים ירדו ב-8.0%. ההשקעות בבניה לא למגורים ועבודות בנייה אחרות ירדו ב-0.6%. ההשקעות ברכישת כלי תחבורה יבשתיים ירדו ב-5.3%.

ההשקעות במכונות וציוד אחר (לא כולל ציוד ICT – ציוד שנרכש מענפי טכנולוגיות המידע והתקשורת) ירדו ב-4.4% בשנת 2023 כאשר ההשקעות בענפי ה-ICT ירדו ב-9.8%. ההשקעה במוצרי קניין רוחני עלתה 3.0% בשנת 2023.

יצוא הסחורות והשירותים

יצוא הסחורות והשירותים ירד בשנת 2023 ב-1.1%, לאחר לעליה של 8.6% בשנת 2022. היצוא התעשייתי (למעט יהלומים) ירד השנה ב-0.7% לאחר עליה של 5.3% אשתקד.

יצוא השירותים עלה ב-0.7% כאשר ההכנסות מיצוא שירותי תיירות, שהמשיכו להתאושש ממשבר הקורונה (למרות הירידה החדה ברבעון הרביעי), עלו ב-17.6%. יצוא שירותים למעט תיירות וחברות הזנק, שכולל בעיקר שירותי תוכנה ומחקר, ירד ב-0.5%.

יצוא היהלומים ירד ב-40.3% ויצוא חברות ההזנק עלה ב-12.1% כך שהיצוא ללא יהלומים וחברות הזנק שמר על יציבות

סיכומים נוספים של שנת 2023:

ההכנסה המקומית הגולמית הריאלית המביאה בחשבון את השפעת השינויים בתנאי הסחר הבינלאומי על ההכנסה – עלתה בשנת 2023 ב-0.9%, קצב ירידה נמוך יותר מקצב עליית התוצר (שעלה כאמור ב-2.0%), עקב הרעה בתנאי הסחר.

גירעון המגזר הממשלתי

בשנת 2023 הסתכם המאזן השוטף של המגזר הממשלתי בגרעון של 80.5 מיליארד ₪, לעומת עודף של 4.4 מיליארד ש"ח בשנת 2022. העלייה החדה בגרעון נובעת בעיקר מגידול הוצאות הממשלה בעקבות מלחמת "חרבות הברזל" על תגמולי מילואים, תשלומים לבתי מלון בגין מפונים, תמיכות וכו' וכן ירידה בהכנסות ממסים בשל מלחמה זו. במונחי תוצר הסתכם הגרעון בחשבון השוטף ב-2023 ב-4.3% מהתמ"ג, לעומת עודף של 0.2% בשנת 2022 וגירעון של 3.4% בשנת 2021. הגירעון בחשבון השוטף שווה להכנסות השוטפות פחות ההוצאות השוטפות של כל הגופים במגזר הממשלתי: הממשלה, המוסד לביטוח לאומי, הרשויות המקומיות, המוסדות הלאומיים ומלכ"רים שמקבלים את רוב מימונם מהממשלה.

ההכנסות השוטפות בשנת 2023 ירדו ב-2.1% לעומת עליה של 13.2% בשנת 2022. הירידה בסך ההכנסות השוטפות נבעה בעיקר מירידה בגביית מסים ותשלומי חובה בשל ההקלות שניתנו לאזרחי המדינה ובעלי העסקים בעקבות מלחמת "חרבות הברזל", מנגד ניתן לראות עליה משמעותית בהעברות שוטפות מחו"ל בעקבות המלחמה.

סך ההוצאות השוטפות במגזר הממשלתי עלה השנה ב-11.2% לאחר עליה של 2.7% ב-2022. עליה זו נובעת מההוצאות הרבות הכרוכות במלחמת "חרבות הברזל".

ההוצאה לצריכה ציבורית, שמהווה 59.1% מסך ההוצאות השוטפות של המגזר הממשלתי, עלתה בשנת 2023 ב-14.1% במחירים שוטפים (8.3% במחירים קבועים).

המאזן הכולל של המגזר הממשלתי, המתקבל כסיכום של המאזן בחשבון השוטף והמאזן בחשבון ההון (הכולל הכנסות והוצאות הון ועסקאות הקשורות להשקעה בנכסים לא פיננסיים), הסתכם ב-2023 בגרעון של 92.9 מיליארדי ₪ המהווה 5.0% מהתוצר בהשוואה לעודף של 7.9 מיליארדי ₪ בשנת 2022, 0.4% מהתוצר. העליה החדה בגרעון הכולל, מעבר לגידול בגרעון השוטף, משקפת גידול בהעברות הון לעסקים ומשקי בית בעקבות נזקי מלחמה וכמו כן ירידה בהכנסות מהפרטת קרקעות שנרשמת בהוצאה בסימן שלילי. מנגד היתה עליה בהכנסות הון שהתקבלו מחו"ל.

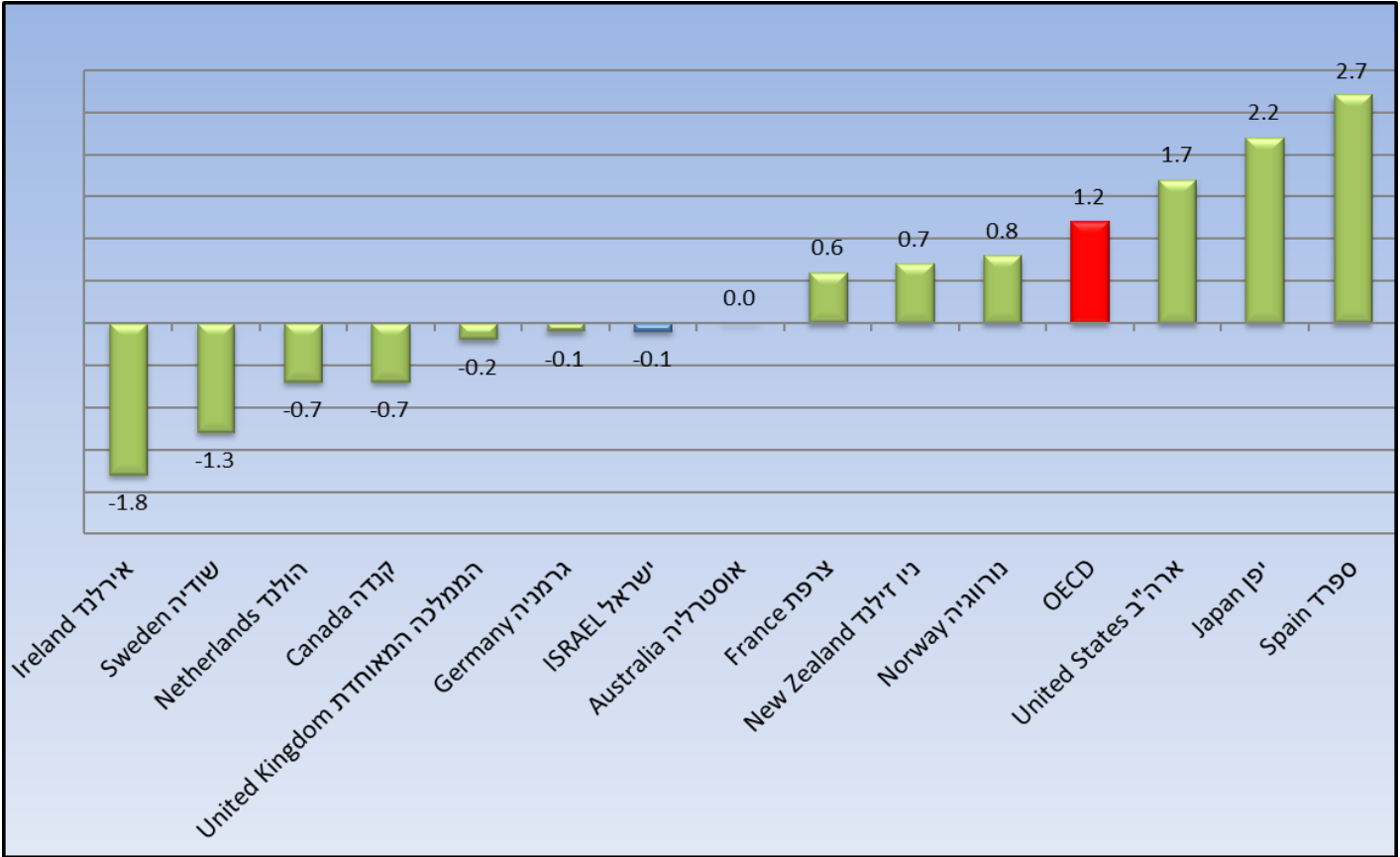
מחירים

מחירי הסחורות והשירותים במשק עלו השנה ב-4.5%. מחירי כלל הסחורות והשירותים במשק כוללים מחירי מוצרים ושירותים מייצור מקומי ומיבוא לכל השימושים – צריכה פרטית וציבורית, השקעות בבנייה, בציוד, בכלי תחבורה, במלאי וביצוא. **מחירי יבוא הסחורות והשירותים** עלו ב-7.3%. **כך שמחירי התוצר המקומי** עלו השנה ב-3.8%.

השוואה בין-לאומית

תוצר מקומי גולמי לנפש שנת 2023

שינוי כמותי לעומת שנת 2022, באחוזים

מקור: תחזיות OECD ולשכות מרכזיות לסטטיסטיקה של חלק מהמדינות נכון ל-15.2.2024

נספח 1: אמידת התוצר המקומי הגולמי של הרבעון הרביעי 2023 בתקופת מלחמת חרבות ברזל

להלן הסוגיות המיוחדות באמידת התוצר המקומי הגולמי של רבע 4 2023

ניכוי העונתיות

הנתונים המקוריים החריגים של הרבעון הרביעי של שנת 2023 הוחלפו על ידי נתונים חזויים שהתקבלו ממודל שהותאם לסדרה בתקופה של עד סוף הרבעון השלישי של 2023. לאחר ההחלפה חישבו הנתונים מנוכי העונתיות של התקופות הקודמות התבצע בשיטה הרגילה.

הצריכה הפרטית

צריכת שירותי דיור: דירות שפוננו בהנחיית המדינה נגרעו ממלאי הדירות שמשמש לחישוב צריכת שירותי דיור. עבור דירות אלו לא נכללו הוצאות שכ"ד, הוצאות ועד בית ומיסים עירוניים בצריכה הפרטית.

השקעות בנכסים קבועים

שיטת האמידה של השקעות במבנים שמבוססת על שטח הבניה שנבנה בכל רבעון, שטח זה מבוסס על תאריכי התחלה וגמר צפוי של כל מבנה. בשל המחסור החמור בעובדים בענף שיטת חישוב זו לא התאימה ואומדן ההשקעות במבנים התבסס על נתוני שוק העבודה.

הצריכה הציבורית

תשלומים לבתי מלון במימון המדינה עבור המפונים נכללו בצריכה הציבורית. תגמולים עבור שירות מילואים, נכללים בצריכה הציבורית בסעיף של תמורה לעבודה בצריכה הביטחונית.